

KAUSIKONSERTTI

Uudestisyntyminen

OULU
SINFONIA

Torstai 25.9.2025 klo 18.30
Madetojan sali

Michał Nesterowicz kapellimestari
Ossi Tanner piano
Oulu Sinfonia

Käsiohjelma 3 €

Ohjelma

Michał Nesterowicz kapellimestari
Ossi Tanner piano
Oulu Sinfonia

Frédéric Chopin (1810–1849):
Pianokonsertto nro 1 e-molli op. 11 (1830)

I Allegro maestoso
II Romance. Larghetto
III Rondo. Vivace

Mieczysław Karłowicz (1876–1909):
Sinfonia e-molli op. 7,
”Uudestisyntyminen” (1899–1902)

I Andante – Allegro – Meno mosso – Tempo 1
II Andante non troppo
III Vivace – Molto meno mosso – Tempo 1
IV Allegro maestoso – Allegro ben moderato – Meno mosso
– Allegro ben moderato – Allegro vivo

Kesto noin 2 h (sis. väliajan)

Varaslähtö Ravintola Preludissa klo 18.00.
Keskustelu illan konsertista.

S Romantiikka mielletään musiikissa pitkäksi vuosisadaksi, joka alkoi **Ludwig van Beethovenin** kolmannelta vuosikymmeneltä 1800-luvun alkupuolella ja päättyi ensimmäisen maailmansodan kynnyksellä, kun **Arnold Schönberg** hylkäsi sävellajit. Tämä on kuitenkin hyvin saksalainen tapa hahmottaa historiaa. Ajatuksena on, että saksankielinen Eurooppa synnytti jotain suurta ja ainutlaatuista, jota vähäpätöisemmät reuna-alueet, kuten Puola, Venäjä, Unkari, Norja ja Suomi, ryhtyivät tavoittelemaan kansallisromantiikan huumassa varsinaisen romantiikan viimeisillä metreillä. Samalla unohtuu, että **Claude Debussy** aloitti jo 1800-luvun puolella aivan oman modernisminsa.

Itse asiassa kaikki romantiikka on kansallisromantiikkaa. Ajatus yhteisestä kansasta, jolla on sama kieli ja kulttuuri, syntyi valistuksen ajalla ja kiteytyi **Johann Wolfgang Goethen** taidekäsitykseen. Runoilija piti taiteen tavoitteena ideaalimaailmaa, jonka puhtain muoto löytyy luonnosta ja kansan parista. Romantiikan taide pyrki kuvaamaan luonnon kauneutta ja tarjoamaan kansalle henkistä sisältöä sen omista lähtökohdista. Jo **Joseph Haydn** sovitti kansanlauluja, eikä saksankielisten 1800-luvun säveltäjien tavoitteissa ollut

juuri mitään poikkeavaa siitä, mitä puolalainen **Frédéric Chopin** teki kirjoittaessaan konserttonsa finaalin krakovalaisen kansantanssin rytmiin tai miten **Pjotr Tšaikovski** rakensi valoisimman sinfoniansa ukrainalaisista kansansävelmistä.

Romantiikan musiikkiin vaikuttivat eniten kaupungistuminen ja teollistuminen. Keskiluokkaisilla urbaaneilla ihmisillä oli vapaa-aikaa ja niin tilavat kodit, että kotimusoiminen oli mahdollista. Pianosta tuli suosittu kodinkaluste, ja yhtäkkiä oli valtava tarve pianonsoiton opettajille ja pienille kappaleille, joita kotona voitaisiin soittaa. Samassa rytäkässä konsertit siirtyivät hovien suljetuista tiloista julkisiin konserttisaleihin, mutta konsepti oli vielä pitkään sekava. Konsertissa saatettiin kuulla pari ooppera-aariaa, kolme pianomasurkkua, hidas osa sinfoniasta, vähän viulusooloja ja lopuksi finaali pianokonsertosta. Frédéric Chopin ei voinut sietää 1830-luvun uutta musiikkielämää. Hän totesi: ”En voi tehdä mitään niin kuin haluaisin. Minun on pynttäydyttävä, kammattava hiukset, vedettävä jalkaan epämukavat kengät ja otettava kasvoilleni typerä itsetyytyväinen ilme. Vasta kun tulen kotiin, voin soittaa niin kuin haluan.”

Chopin tunnettiin hiljaisesta soitosta, kekseliäästä improvisoinnista ja taianomaisesta tavasta sitoa sävelet yhteen eli saada piano laulamaan.

Konsertteihin liittyvä kaupallisuus oli vastoin Chopinin kotikasvatusta. Poika oli saanut opettajaisältään luvan pianonsoittoon sillä ehdolla, että ei peri maksua soitostaan. Idealisti **Nicole Chopin** oli vakaasti sitä mieltä, että musiikki kuului kaikille eikä siksi ollut sopivaa pyytää siitä rahaa.

Niinpä aikansa parhaaksi pianistiksi julistettu Chopin piti elämässään vain 33 julkista konserttia. Säveltämisen lisäksi Chopin keskittyi opettamiseen. Hänen tunneilleen jono-tettiin, eikä hän suostunut ottamaan enempää kuin viisi oppilasta päivässä viitenä päivänä viikossa. Matkustaessaan Englantiin ja Skotlantiin hän ei tehnyt konserttikiertuetta, vaan otti vastaan piano-oppilaita.

Koska Chopin esiintyi harvoin, hänen soittoaan on sitäkin tarkemmin kuvailtu aikalaisten kirjeissä ja päiväkirjoissa – olihan jokainen konsertti suuri tapaus. Näistä kuvauksista ja Chopinin itselleen kirjoittamista teoksista voimme päätellä, että Chopin ei ollut tyyppinen romantiikan ajan pianisti. Aikahan suosi näyttäviä virtuooseja, jotka hämmäs-

tyttivät yleisöä nopeudella, äänekkyydellä ja pinnallisella taituruudella. Chopin tunnettiin hiljaisesta soitosta, kekseliäästä improvisoinnista ja taianomaisesta tavasta sitoa sävelet yhteen eli saada piano laulamaan. Hän käsitteli tempoa ja rytmiä aina varsin vapaasti eikä mikään nopea tai näppärä tuottanut hänelle vaikeuksia. Hänen kätensä oli siro ja pieni, mistä voi johtua, että hän soitti rakastamansa suuret soinnut murto-sointuina, sävel kerrallaan.

Oman aikansa musiikista Chopin sieti vain **Franz Schubertin** ja **Vincenzo Bellinin** sävellyksiä. Schubert ymmärsi Chopinin tavoin pienimuotoisen suuruuden ja improvisaation merkityksen, kun taas oopperasäveltäjä Bellini tunnettiin päättymättömästä melodiastaan, joka voi olla hyvinkin yksinkertainen. Sen jännite säilyy vain, jos esittäjä hallitsee vapauden logiikan. Silloin yhdellä hengityksellä sidotaan ketjuksi mahdollisimman monta säveltä, välillä pidätellään ja tarpeen tulleen kiiruhdetaan ilman, että lopputulos vaikuttaa mielivaltaiselta. Laulu ja improvisaatio ovat Chopinin musiikin

lähtökohdat. Vapaus on hänen musiikissaan aina pakollista.

Pianokonsertto nro 1 on Chopinin kahdesta itselleen kirjoittamasta konsertosta myöhempi, vaikka ensin kustannettu. Sen hän sävelsi nuorena rakastuneena miehenä, kun tarkoitus oli tehdä suuri vaikutus kahteen tahoon: niihin, jotka myönsivät apurahoja, ja erääseen puolalaisen laulajattareen, joka esiintyi samassa konsertissa. Jälkimmäistä varten syntyi konserton hidas osa, Romanssi, joka on niin häpeilemättömän kaunista musiikkia, että Chopin joutui selittelemään sen taustoja opettajalleen. Valitettavasti puolalaisen laulajatar ei ymmärtänyt viestiä. Vauhdikkaat ja persoonallisella tavalla taiturilliset ensimmäinen ja toinen osa sen sijaan toimivat toivotulla tavalla. Saatuaan pianokonserton solistina suuren menestyksen Varsovassa 1830 Chopin pystyi lähtemään Wieniin, josta hieman myöhemmin jatkoi Pariisiin. Siellä hän eli loppuelämänsä, mutta ei koskaan oppinut puhumaan sujuvasti ranskaa eikä unohtanut puolalaisuuttaan.

Chopinin maanmies, säveltäjä **Mieczysław Karłowicz** vietti lapsuutensa ensimmäiset kuusi vuotta Wisniewossa, Liettuassa. Sieltä musikiilla poikansa ympäröinyt perhe muutti Saksan Heidelbergiin ja muutaman vuoden päästä Prahaan, josta vuotta myöhemmin Dresdeniin ja

lopulta Varsovaan. Maiden ja koulujen vaihtumisesta huolimatta nuori Karłowicz tutustui **Georges Bizet'n, Carl Maria von Weberin, Johannes Brahmsin, Bedřich Smetanan** ja muiden säveltäjien oopperoihin ja orkeriteoksiiin. Viulunsoiton hän aloitti seitsemänvuotiaana Dresdenissä, opinnot jatkuivat sekä Prahassa että Varsovassa. Viulunsoiton rinnalle tuli vähitellen myös teoriaopinnot ja säveltäminen. Karłowiczin ensimmäinen säilynyt teos on pianolle sävelletty *Chant de mai* vuosilta 1893–94. Musiikkiopintojen lisäksi hän osallistui luennoille myös Varsovan yliopiston luonnontieteellisessä tiedekunnassa.

Vuonna 1895 Karłowicz muutti Berliiniin tavoitteenaan viulunsoiton opinnot **Joseph Joachim**in johdolla Berliinin musiikkikorkeakoulussa. Haluamansa opettajan oppiin hän ei kuitenkaan päässyt, joten pääaine vaihtui sävellykseen. Oppineisuuttaan hän laajensi jälleen myös musiikin historian, filosofian historian, psykologian ja fysiikan luennoilla yliopistossa. Berliinin vuosina hän sävelsi useita pieniä teoksia sekä näyttämömusiikkia Jozefat Nowińskin näytelmään *Valkoinen kyyhky*. Lisäanimellä *Uudestisyntyminen* tunnetun sinfonian sävellystyö käynnistyi kouluvuosina Berliinissä 1890-luvun lopulla ja teos valmistui Varsovassa 1901.

1900-luvun ensimmäisinä vuosina Karłowicz toimi Varsovan musiikki-seuran hallituksessa, jonka puitteissa hän organisoï ja johti sinfoniaorkesteria. Sävellystyössään hän omistautui sinfonisille runoille, joita hän sävelsi kuusi kappaletta vuosien 1904–1909 aikana. Musiikki ei kuitenkaan ollut hänen ainoa kiinnostuksen kohteensa. Muutettuaan vuonna 1906 Zakopaneen, Tatran vuoristomaisemiin, hän innostui vuorikiipeilystä, hiihtämisestä ja valokuvaamisesta. Hänestä tuli Tatra-seuran jäsen ja yksi Tatra-vuoriston kiipeilyn pioneereista, joka julkaisi useita retkikertomuksia.

Uudestisyntyminen jäi Karłowiczin ainoaksi sinfoniaksi, mutta sen jälkeen sävelletyt sinfoniset runot varmistivat hänen asemansa Puolan merkittävimpänä orkesterisäveltäjänä. Varauksettoman innostunutta vastaanottoa hänen myöhäisromanttiset teoksensa eivät tuoreeltaan kuitenkaan saaneet. Aikansa johtava musiikintutkija **Aleksander Poliński** syytti tuon ajan nuoria säveltäjiä

säälittäviksi papukaijoiksi, jota matkivat Wagneria ja Straussia. Toisaalta Karłowiczin sävellyksiä pidettiin ”modernistisena kaaoksena”, ja niiden avantgardistinen luonne katsottiin syyksi niiden vähäiseen suosioon puolalaisen yleisön keskuudessa. Karłowiczin ainoan sinfonian esitys Wienissä 1904 sai kriitikolta tylyn arvion: ”Oli ajanhukkaa matkustaa Varsovasta Wieniin vain osoittaakseen, että on oppinut jotain Wagnerilta ja Tšaikovskilta”.

Vähitellen mielipide kuitenkin kääntyi ja neljä vuotta myöhemmin Karłowiczin musiikki sai Wienissä jo huomattavan myönteisen vastaanoton, samoin kävi Varsovassa. Mieczysław Karłowiczin tuotanto jäi kaiken kaikkiaan suppeaksi – vain sinfonian, sinfonisten runojen, joussiorkesterille kirjoitetun Serenadin, viulukonserton ja joidenkin laulujen laajuiseksi. Karłowicz kuoli vain 33-vuotiaana lumivyöryssä. Eurooppalaisen musiikin historiaan hän ehti kuitenkin jättää jälkensä. ♡

Michał Nesterowicz kapellimestari

Kapellimestari **Michał Nesterowicz** on vakiinnuttanut asemansa yhtenä maailman tunnetuimmista puolalaisista kapellimestareista. Hän on Arthur Rubinstein Philharmonic Orchestran päävierailija Łódźissa ja toiminut sitä ennen Baselin sinfoniaorkesterin päävierailijana 2016–2020, Teneriffan sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina 2012–2016, Chilen sinfoniaorkesterin taiteellisena johtajana 2008–2012 ja Gdańskin filharmonisen orkesterin taiteellisena johtajana 2004–2008.

Nesterowicz on Cadaquésin Orchestra Europe -kapellimestari-kilpailun 2008 voittaja ja tehnyt yhteistyötä muun muassa Royal Concertgebouw Orchestran, Gewandhausorchester Leipzigin, BBC Symphony Orchestran, Royal Philharmonic Orchestran, Konzerthausorchester Berlinin ja Tonkünstler Orchestra Wienin kanssa. Hänen säännöllisiä yhteistyökkumppaneitaan ovat Zürichin Tonhalle-orkesteri, Münchenin ja Nizzan filharmonikot, Taiwanin kansallisorkesteri, Singaporen sinfoniaorkesteri ja Liverpoolin kuninkaallinen filharmoninen orkesteri. ♡

Ossi Tanner piano

Lapsuutensa Yhdysvalloissa ja Belgiassa viettänyt **Ossi Tanner** aloitti pianonsoiton kuusivuotiaana ja soitti jo muutaman vuoden päästä useita tunteja päivittäin ammattilaisuus mielessään. Suomeen muutettuaan Ossi Tanner opiskeli aluksi **Junio Kimasen** oppilaana ja sittemmin **Erik. T. Tawaststjernan** ja **Matti Raekallion** johdolla Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa.

Tärkeitä mentoreita ovat myös **Konstantin Bogino**, jota Tanner käy säännöllisesti tapaamassa Pariisissa, sekä **Niklas Pokki** Pianoakatemiasa. Sibelius-Akatemian lisäksi Tanner on valmistunut musiikin maisteriksi Manhattan School of Musicista, jossa hän opiskeli **Dr. Marc Silvermanin** johdolla. Leevi Madetoja -pianokilpailun vuonna 2015 ja Tampereen pianokilpailun vuonna 2017 voittanut Tanner on esiintynyt aikamme merkittävimpiin kuuluvien kapellimestarien kuten **Sakari Oramon**, **Joshua Weilersteinin**, **Eiji Ouen** ja **Klaus Mäkelän** johdolla, toiminut Sinfonia Lahden residenssitaiteilijana vuonna 2018 ja vuodesta 2021 Helsingin Kamarikesän taiteellisena johtajana yhdessä viulisti **Abel Puustisen** ja klarinetisti **Klaara Vasaran** kanssa. ♡

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisarjat kuten operat ja näyttämöproduktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesterin levytyksiin lukeutuvat mm. **Leevi Madetojan** koko orkesterituotanto ja *Okon Fuoko* -balettipantomiihin levytys **Arvo Volmerin** johtamana. Nimikko-säveltäjänä vuosina 1997–2009 olleen **Olli Kortekankaan** ooppera *Messenius ja Lucia* sai ensi-iltansa syksyllä 2005, ja samalla ooppera levytettiin Volmerin johdolla. Vuonna 2009 ilmestyi **Mozartin** aarioita ja alkusoittoja sisältävä levy, jonka kapellimestarina on **Dmitri Slobodeniouk** ja solistina **Helena Juntunen**. Keväällä 2013 ilmestyi **Kimmo Hakolan** ja **Toshio Hosokawan** kitarakonsertot sisältävä levy, solistina **Timo Korhonen** ja kapellimestarina **Santtu-Matias Rouvali**. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi **Klamin**

ja **Englundin** viulukonserttojen levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija **Benjamin Schmidin** kanssa **Johannes Gustavssonin** johdolla. Syyskuussa 2021 ilmestyi *Kaiken maailman kehtolauluja* -levy, joka sisältää **Ismo Alangon** tuotantoa, levytyksen johti **Jaakko Kuusisto**. Marraskuussa 2021 ilmestyi *Sininen Pallo* -lastenlevy, jossa mukana ovat **Tuomo Rannankari** sekä Teuvo Pakkanen musiikki-luokat ja kapellimestarina **Jaakko Jauhainen**. Vuonna 2022 ilmestyi ruotsalaisen sinfonikon **Ludvig Normanin** musiikkia sisältävä levy, jolla kapellimestarina toimi Johannes Gustavsson. Ylikapellimestari **Rumon Gamban** johdolla ovat ilmestyneet suomalaisia alkusoittoja sisältävä *Overtures from Finland* (elokuu 2023), **Aili Ikosen** teoksia sisältävä *Aili Ikonen & Oulu Sinfonia: Valo* (elokuu 2024) sekä suomalaisesta luonnosta inspiraationsa ammentavia teoksia sisältävä *Pictures from Finland* (elokuu 2025).

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet **Urpo Pesonen, Paavo Rautio, Onni Kelo, Rauno Rännäli, Ari Angervo, Peeter Lilje, Arvo Volmer, Dmitri Slobodeniouk** ja **Anna-Maria Helsing**. Päävierailijoina ovat toimineet **John Storgårds, Susanna Mälkki** ja **Jaakko Kuusisto**. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin ylikapellimestarina aloitti Rumon Gamba. ♡

Pro Oulu Sinfonia

Pro Oulu Sinfonia tarjoaa jäsenilleen kulttuurin ystävien yhteisön ja syventävän yhteyden orkesteriin.

Jäseniltojen pitkät taiteilijahaastattelut jatkavat siitä, mihin Varaslähtöjen lyhyet päättyvät. Virtuosi Ultimi -stipendigaala on Oulun kevätkauden huippuhetki.

Laadukkaat kulttuurimatkamme johtavat kävijänsä mukavassa seurassa uusille musiikin seuduille.

Toiminnoillaan Pro Oulu Sinfonia rahoittaa Oulu Sinfonian muusikkojen Virtuosi Ultimi -stipendejä ja muuta tukeaan Oulu Sinfoniale.

prooulusinfonia.fi

OULU SINFONIAN MUUSIKOT

I VIULU

Lasse Joamets,
I konserttimestari
Mikko Sorri,
I konserttimestari
Heidi Ilmolahti, äj
Mia Ohenoja, väj
Zoe Hodi
Johanna Korhonen
Tiina Kortelainen
Oksana Kumpulainen
Aino Liikanen
Nadya Pugacheva
Toni Tuovinen

II VIULU

Miia-Karoliina
Vettenranta, äj *
Johannes Hakulinen, väj *
Tatu Järvilehto *
Laura Kangas
Anna-Briitta Karjalainen *
Evgenia Karpova *
Marjukka Lahes
Anne Somero
Sari Suihkonen

ALTTOVIULU

Johanna Tuikka, äj
Susanna Raudasoja, väj
Helinä Nissi
Anna-Maija Rousselle
Philip Runsteen *
Emiliano Travasino

SELLO

Oliver Erlich, soolosellisti
Greta Ernesaks, äj
Bruno Lima, väj *
Janne Järvilehto *
Janne Varis
Harri Österman

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
Anne Seppänen, väj
Miranda Erlich *
Fanni Hoppari

HUILU

Albert Stupak, äj
Emma Tessier, väj
Carlotta Petri

OBOE

Matti Kettunen, äj
Paula Nurila, väj
Antti Turtiainen

KLARINETTI

Michał Konopiński, äj
Yung Yuang Chiang, väj
Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Ann-Louise Wägar, äj *
Lorenzo Leone, väj *
Michael Ford *

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
Matias Nässi, väj
Pasi Salminen
Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Thomas Petit, äj
Fabio Barros Aguiar, väj *
Pasqual Llopis *

PASUUNA

Erkki Hirsimäki, äj
Jukka Myllys, väj
Wen Hong Low

TUUBA

Jack Archibald, äj *

PATARUMMUT

Petri Hänninen, äj

LYÖMÄSOITTIMET

I-Han Fu, äj

äj = äänenjohtaja väj = varaäänenjohtaja * = tilapäinen kiinnitys

Ylipää & ystävät Piazzolla

To 13.11. klo 18.30

Pe 14.11. klo 18.30

Madetojan sali

Maria Ylipää laulu

Niko Kumpuvaara harmonikka

Marzi Nyman kitara

Ville Herrala basso

Oulu Sinfonia

Täydennä konserttielämyksesi
Piazzolla-buffetilla

Kertalippu 36/29/19 €
Konsertti + buffet 69/62/52 €

ticketmaster®

oulusinfonia.fi

OULU SINFONIA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

oulusinfonia.fi

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–18.30 sekä väliajalla.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(2,00 €/min. + pvm), avoinna
ma–pe klo 8–21, la 8–21 ja su 10–18.
Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*